

Навчальна дисципліна «ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ»

Кафедра міжнародної економіки

Семестр 4

Кількість кредитів – 3

Викладач – доц. Лошенко Віктор Євгенійович

Актуальність навчальної дисципліни. Глобалізація світової економіки та міжнародних відносин є, звичайно, об'єктивно неминучим процесом. Проте важливо, на яких умовах українська національна економіка буде інтегрована у світову систему зовнішньоекономічних зв'язків. Отже, йдеться про ступінь відкритості вітчизняної економіки, яка повинна бути не самоціллю, а засобом максимально повної реалізації соціально-економічного потенціалу України, та про оптимальні регулятивні методи як необхідний атрибут зовнішньоекономічної стратегії.

Україна як молода незалежна держава має усвідомити себе в геополітичному контексті і в контексті розвитку світової цивілізації, визначити свої геополітичні інтереси з урахуванням складної системи інтересів різних країн та сучасного розкладу сил – економічних, політичних, військових, духовних. Особливо це стосується близького оточення України.

Процес подальшого входження України у світовий цивілізаційний простір супроводжується кардинальними зрушеннями в усіх сферах її суспільного життя: політичній, соціальній, економічній, інформаційній тощо. Тому сьогодні як ніколи набуває актуальності проблема створення виважених сценаріїв-прогнозів перебігу подій як всередині країни, так і на міжнародній арені, на основі яких будуватимуть свої практичні дії структури виконавчої влади. Такі сценарії мають визначати реальні орієнтири і пріоритети розвитку національного суспільства з урахуванням складних цивілізаційних змін, що відбуваються у світі. Їх розробка вимагає якісно нових підходів до інформаційно-аналітичного і наукового забезпечення, концентрації та ефективного використання наявних інтелектуальних сил.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

- дати можливість студентам ознайомитись та вивчити сучасні тенденції інтеграції України;
- формування економічної культури спеціалістів з вмінням накопичувати окремі факти економічного розвитку різних країн та аналізувати економічні процеси, які відбувались у різні епохи: слідкувати за зміною форм господарського розвитку в їх історичній закономірності, осмислити хід і причини цих перетворень, розуміти загальні і локальні закономірності розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України з іншими країнами світу;

- посилити пізнавальний потенціал майбутніх спеціалістів вмінням розуміти сучасний стан інтеграційних процесів, варіантні та альтернативні шляхи розвитку на майбутнє;
- формування навичок аналізувати конкретні проблеми господарського розвитку провідних країн світу в певні періоди з урахуванням своєрідності динаміки зростання економічних циклів, тривалих тенденцій у розвитку НТП, умов праці, політиці;
- виховання ринкового економічного мислення з вмінням побачити довготривалі тенденції економічної інтеграції України у світове господарство.

Перелік тем та програмних питань

Тема 1. Стратегічне партнерство: проблеми вибору та реалізації

Сучасні завдання економічної політики та механізми забезпечення ефективності зовнішньоекономічної стратегії. Зовнішньоекономічна стратегія в умовах глобалізації. Формування дієздатних та конкурентоспроможних суб'єктів господарювання як один з визначальних критеріїв ефективності економічної політики. Регулювання міжнародних фінансових потоків відповідно до встановлених орієнтирів стратегічного розвитку.

Тема 2. Багатовекторність вітчизняної економіки

Конфігурація зовнішньополітичних орієнтацій країни: Євразійська, Євроатлантична та Чорноморська (Південно-Східна) парадигми. Визначення зовнішньополітичних пріоритетів. Прагнення України якомога швидше інтегруватися до світової економічної системи.

Тема 3. Вступ України до СОТ: перспективи та проблеми конкурентоспроможності вітчизняних підприємств

Вступ України до Світової організації торгівлі є важливим фактором поглиблення економічних реформ та утвердження соціально орієнтованої інноваційної моделі розвитку економіки. Якими Ви бачите наслідки вступу до СОТ для української економіки? Вплив вступу до СОТ на співпрацю з ЄС. Вплив вступу до СОТ на процеси регіональної інтеграції України з країнами "близького зарубіжжя". Переваги в контексті поліпшення міжнародного іміджу України. Вплив членства у СОТ на якість державного управління та рівень корупції в країні.

Тема 4. Актуальні проблеми євроатлантичної інтеграції України

Європейська інтеграція України та економічна безпека держави. Європейська інтеграція України: оцінка в загальноєвропейському контексті. Ступінь інтегрованості України з Європейським Союзом. Ступінь відповідності України економічному критерію інтеграції до ЄС. Готовність та спроможність ЄС до розширення.

Тема 5. Зовнішньоекономічна скерованість структурної перебудови економіки України

Загальні умови, які визначатимуть структурні зміни української економіки. Зовнішньоекономічна скерованість структурної перебудови економіки України. Спрямованість структурних перетворень народного господарства України.

Тема 6. Перспективні напрями реалізації транзитного потенціалу України

Основа концепції транспортної політики Європейського Союзу. Транспортна складова інтеграції України у світову економіку. Економічний стан, проблеми та перспективи розвитку окремих галузей транспортної промисловості України. Значення міжнародних транспортних коридорів для економіки України.

Тема 7. Сучасні тенденції залучення та використання прямих іноземних інвестицій в Україні

Умови та проблеми залучення іноземних інвестицій в Україну. Збільшення привабливості України, як місця залучення ПІІ. Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) як важливий фактор економічного добробуту. Регіональна та галузева структури ПІІ.

Тема 8. Диверсифікація джерел постачання енергоносіїв до України

Посилення ролі постачальників електричної енергії і газу в сфері реалізації енергозберігаючої політики. Проблеми диверсифікації джерел постачання енергоносіїв до України. Ефективність використання паливно-енергетичних ресурсів. Енергозбереження як інструмент провадження економічної політики.

Тема 9. Напрями активізації міжнародного співробітництва на рівні регіону (на прикладі Чернівецької області)

Транскордонне співробітництво й інтеграція як складові міжнародного економічного розвитку. Регіони як специфічний територіальний інструмент реалізації принципів європейської інтеграції. Сучасні євро-регіони як прояв зацікавленості місцевих громад у розвитку взаємовигідної економічної співпраці. Предметне спрямування транскордонної співпраці в Чернівецькій області.